

TURUN SANOMAT

Kauppalehti Optio 21 February 1997

Vaikea ja mutkikas siirtymäkausi

Yhdyn pitkälti artikkelissa “Uudet esiriput halkovat Eurooppaa” esitettyihin näkemyksiin itäisen Euroopan kehityksestä (TS 16.2.). Vaikea ja mutkikas siirtyminen markkinatalouteen ja demokratiaan tapahtuu eri maissa erilaisissa olosuhteissa, kuten esimerkiksi geopolitiittinen tilanne oli muutoksen alkaessa. Mutta nämä maat eroavat toisistaan myös politiikaltaan.

Käännekohta Puolassa oli 1898 yhtä vaikea kuin muualla. Väärien toimenpiteiden vuoksi saimme aluksi niin kutsuttua shokkiterapiaa, mutta todellisuudessa suuri osa shokeista oli tarpeettomia, ei terapiaa. Talous kääntyi nousuun vasta 1993, mutta ei yksinomaan viennin laajentamiseksi.

Totta on, että Puolan kehitysohjelman kasvunäkemys on vientipainotteinen. Mutta Bulgarialla on pääsy Turkin markkinoille, Albania puolestaan voisi käyttää hyväkseen Italian läheisyyttä, Kirgisia taas voisi lähestyä valtavia kiinalaismarkkinoita.

Puolan ihme ei ole Saksan markkinoiden läheisyyden ansiota. Terve talouskasvu – bkt kasvoi lähes 30 prosenttia 1994–97 – on pääasiallisesti seurausta investointien lisääntymisestä, myös ulkomaisten sijoitusten. Vasta 1994–96, jolloin toimin Puolan ensimmäisenä varapääministerinä ja valtiovarainministerinä, pääomanmuodostus harppasi noin 39

prosenttia. Lisäkasvulle on kuitenkin tilaa, kuten esimerkiksi suorille investoinneille Suomesta.

Puolan talous kasvaa tänä vuonna noin kuusi prosenttia, mikä johtuu terveistä perusteista ja oikeasta yhdistelmästä makrotaloustieteellistä vakautusta ja mikrotaloustieteellistä uudelleenorganisointia sekä laajoista institutionaalisista muutoksista, joiden ansiosta pääsimme viime vuonna OECD:n jäseneksi, ja vaikeista rakennemuutoksista, jotka on saatava päätökseen ennen kuin voimme liittyä Euroopan unioniin vuoden 2002 paikkeilla.

Kehityksen jatkumisen kannalta geopoliittisesta asemasta voi luonnollisesti olla apua. Mutta mikään ei voi korvata tervettä talous- ja rahapolitiikkaa.

Grzegorz W. Kolodko

Wider-instituutin tutkija

Puolan entinen valtiovarainministeri

Helsinki